

havde ligget i Tanken hos mange af dem, der stemte for Theaterloven, at det at give Theatret i Entreprise skulde være en Veie til at naae at blive det koit, saa kan man naturligvis ikke granske i Folks Myrer og sige, hvad de have ment; men naar vi se hen til de Medlemmer, der dengang stemte for Theaterloven, saa er det sandsynligt, at disse maatte med Undtagelse af Faderen til Loven, hvis Mening jeg ikke med Bestemthed tør udtale, paa ingen Maade var af denne Mening. Derimod kan jeg med stor Bestemthed sige, at der var en Mand, som stemte imod Loven, og som desuagtet paa ingen Maade havde denne Mening, nemlig det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgfreds (S. A. Hansen). Han udtalte nemlig udtrykkelig, at han albrig vilde kunne give sin Stemme til, at Theatret skulde gaa over til at blive et privat Etablissement; men derimod stemte han dengang mod Loven, fordi det ikke var givet, om Kommunen vilde yde sine 250,000 Rb. dertil, og fordi han fandt, at det ikke var passende ved Lov at tage en Beslutning, naar dens Udførelse skulde afhænge af, om Kommunen vilde yde dette Tilskud, hvorimod han netop tilspode — det anerkjender jeg —, at dersom dette var Tilfældet, vilde det ikke for ham komme an paa, om det var 250,000, 270,000 eller 300,000 Rb., der skulde ydes af Staten. Dette hænger imidlertid sammen med den hele Opfattelse af Theatret, og dersom man nu vilde komme ind derpaa, vilde det sikkert føre meget for vidt, ligesom det heller ikke forekommer mig, at der er tilstrækkelig Anledning dertil ved det, der nu foreligger til Afgjørelse. Jeg maa naturligvis ganske slutte mig til, hvad der blev fremhævet af Rigsdagsmanden for Præstø Amts 1ste Valgfreds (Scavinius) og Kultusministeren ved Hensyn til de foreliggende Forslag. Det forekommer mig, at det vilde tage sig helt befynnderligt ud, om man virkelig nu strax, førend man faae, hvorledes hele Stillingen blev, vilde sige: Vi ville nu ikke give en Skilling til Driften af dette Nationaltheater — thi dette er jo Sagen. Det er jo nu blevet oplyst, hvad der ogsaa meget let maatte kunne erkjendes, at det vilde være ugjærligt for Ministeren at komme ud af det uden Tilskud under de nuværende Forhold, hvor det ikke kan undgaas, at der i den nærmeste Tid maa komme betydelige Udgifter, som ikke kunne afholdes af Sntægten alene. Men naar man dertil vilde sige, at i saa Fald maatte man henvende sig til Rigsdagen for at faae det fornødne Beløb bevilget, saa tror jeg virkelig, at dette staar lidt i Forbindelse med, hvad jeg før omtalte som det mere Misfægtige, deri, at man dog ikke vilde slippe Theatret, men have Noget, hvorved man kan faae fat paa det igjen. Naar man nemlig stiller det saaledes, at der bestandig maa komme Forbringere for Theatrets Vedkommende, saa at man altsaa hvert Aar igjen skal begynde forfra paa Theatret, naturligvis med den første

Sovebegyndelse, at overgive det i privat Entreprise, og saa fremdeles nedetter med alle forskjellige Spørgsmaal, saa kan man trods den Erkjendelse, der saa stærkt er kommet frem fra alle Sider, at man ikke ønsker at besatte sig med denne Sag, vanskelig vælge sig en bedre og sikkrere Veie til hvert Aar at faae fat paa Theatret igjen, end netop denne. Dernæst forekommer det mig ogsaa, at man maa sige, at man derved vilde gaa meget langt bort fra det, der overhovedet var Tanken, da Loven om det nye Theater blev vedtagen. Det blev jo dengang fra de paagjældende Forslagsstilleres Side udtalt som det, der skulde bidrage til at gaa ind paa Loven, at man vel turde nære det Haab, at man, naar Theaterbygningen var færdig, endog strax vilde kunne afforte 10,000 Rb. i de dengang for længere Tid bestemte 50,000 Rb., saaledes at man senere kunde vente maatte at kunne gjøre en yderligere Nedsettelse, naar det viste sig, at Theatrets Drift var en saadan, at det kunde taale det. Dette blev ogsaa udtrykkelig sagt, dengang Loven blev givet. Med Hensyn til den Sum, der var Spørgsmaal om, er det ganske vist sagt i Loven, at de 220,000 Rb., som skulde ydes, skulde bevilges enten som Laan eller Gave, hvad der nærmere skulde afgjøres senere. Forsaavidt er der altsaa ganske vist ikke i det foreliggende Forslag Noget, som strider imod Ordene i Loven; men jeg skulde dog tage meget feil af den Opfattelse, som dengang fandt Sted, om denne kunde lede til, at Noget for Alvor kunde mene, at man vilde have denne Del forrentet og afdraget i Forbindelse med den anden Gjæld. Jeg tror ikke, at Opfattelsen hos en Æneste har været saaledes. Og naar man henvendte sig med en Opfordring til Kommunen om, at den som ligefrem Gave vilde tilstaa et ligesaa stort Beløb, og naar man søgte Tilskud fra alle Sider i Landet, maa der dog ikke da allevegne have været en vis Forestilling om, at der ogsaa fra Statens og Rigsdagens Side var en Tilbøjelighed til at vise en sand Interesse for Theatret ved at yde — ikke et Laan, men — et virkelig Bidrag? Om dette nu skulde komme fra Statskassen eller fra Sorø Akademi, er i og for sig ikke væsentligt; men jeg skal dog bemærke overfor en Ytring af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 5te Valgfreds (Hjgsbro) angaaende Holberg og Theatret, at det forekommer mig, hvad jeg forresten ved en anden Leilighed har udtalt her i Salen, at der dog er et ganske godt Baand mellem disse To. Der er ikke nogen Nødvendighed for at komme tilbage til det Spørgsmaal, om Holberg i sit Testamente skulde have en eller anden Ytring om, at Pengene ikke maatte bruges til Theatret. Var dette Tilfælde, saa var Sagen en helt anden. At han dengang har givet dem til Ridderakademiet, er derimod et historisk Faktum, som er tilstrækkelig bekjendt. Om han vilde betragte de forskellige Anvendelser, vi have